

[Poul Dam.]

visse handlinger begået under krig. Og jeg kan anbefale, at man læser folketingsforhandlingerne fra den tid — ikke mindst den udmærkede ordførertale af socialdemokratiets ordfører, hr. Hans Hækkerup — hvor man sagde, at det drejede sig om, at man nu gennemførte en lov, der kunne holde i påkommende tilfælde. Det tror jeg man fik gjort i 1952.

Vi er imod ophævelsen af 1952-loven ud fra det synspunkt, at der er en modsætning, en helt uforligelig modsætning, mellem at være tilhænger af et militærvæsen, som visse af de partier, der ønsker at gå ind for afskaffelsen, er, og så at mene, at man kan gøre krigen mere mild, mindre blodig, ved at undgå en sådan straffelov.

Krig er en højst ubehagelig affære, det drejer sig om liv og død for mange mennesker, det er, man kunne næsten fristes til at sige hykleri at prøve at skjule dette. Det drejer sig om så alvorlige ting, at vi ikke skal prøve at tilsløre dem nu i øjeblikket, hvor krig gud ske lov synes fjern.

Vi må se virkeligheden i øjnene, og det er den, at kommer vi i en ny besættelsessituation eller i en ny krigssituation, så vil situationen blive sådan, at der begås forbrydelser og oppiskes stemninger, som vil gøre det naturligt uundgåeligt, at kravet om dødsstraf rejses bagefter. Det er muligt, at det ikke sker i min levetid eller i andre af de tilstedeværende medlemmers levetid, men jeg vil nødig have medansvar for, at et folketing engang i fremtiden på ny bliver tvunget til at indføre love med tilbagevirkende kraft.

Hans Toft (KF):

Der kan vel ikke siges så forfærdelig meget nyt under denne debat. Vi har haft debatten to gange ved en førstebehandling. Når hr. Tastesen som ordfører for socialdemokratiets forslag igen lægger op til en principiel debat, så mener jeg også, det er påkrævet, at vi andre præciserer vore standpunkter, og hvorfor vi ønsker at bibeholde dødsstraffen i de helt, helt specielle situationer, som denne lov drejer sig om.

Hr. Tastesens ord om, at et folketing, der respekterer fredsidealene, ikke kan acceptere en lov om dødsstraf i krigstilfælde, gør det nødvendigt, at vi pointerer endnu en gang

over for hr. Tastesen, at dette ikke er et spørgsmål om, hvorvidt man respekterer menneskeliv eller ikke respekterer menneskeliv. Spørgsmålet er, om vi ud fra den helhedsvurdering, som vi ved skal finde sted, i de specielle situationer, som denne lovgivning tager sigte på, også vil acceptere dels de helt specielle handlinger, der foregår, dels — og måske i særlig grad — de folkestemninger, som rejser sig.

Man afskaffede loven om dødsstraf i krigstilfælde i 1930. Man havde ingen erfaring, og man sagde ud fra de samme argumenter, som hr. Tastesen anfører i dag, at man kan ikke have en lov om dødsstraf, hvis man accepterer fredsidealene. Loven holdt ikke. Derfor vil jeg gerne spørge hr. Tastesen i dag: er det ud fra den begrundelse, at man overhovedet ikke fra socialdemokratiets side mener, det er realistisk på nogen måde, at vi kommer i en sådan situation, som vi var i i 1945, at man nu foreslår loven om dødsstraf i krigstilfælde ophævet? Hvis vi ikke nogen sinde kommer i den situation mere, så gælder den lovgivning, som vi har i dag, heller ikke.

Jeg hører ikke til dem, der har oplevet situationen fra 1945, men jeg har til gengæld læst debatten, som man havde i 1945 og 1952 om lovene om dødsstraf med tilbagevirkende kraft. Vi ønsker ikke en lov om dødsstraf i fredstid, og jeg ønsker gerne at præcisere det så kraftigt, som jeg kan det. Jeg vil gerne sige, som hr. Poul Dam sagde det, at jeg ikke under nogen omstændigheder vil være med til at udsætte hverken mig selv eller andre for senere at skulle gennemføre en lov — ikke blot første gang, men anden gang — her i folketinget om dødsstraf med tilbagevirkende kraft, ihukommende de erfaringer, som man havde, sidste gang man gjorde det.

Hvis man ikke vil acceptere de realistiske kendsgerninger, så kunne man da prøve at vurdere, i hvilken situation beskyttelsen for den, som har begået de lovovertrædelser, de meget alvorlige lovovertrædelser, som det drejer sig om, vil være størst. Vil deres beskyttelse være størst, når der rejser sig folkestemninger, som det skete i 1945, da standretter skulle oprettes, da folk ville begå selvtægt? Hvor er beskyttelsen for forbryderne størst: når de bliver stillet for en standret, eller når de kommer for de juridiske